

družbe Kranjske in popotni učitelj. S 180 podobami. V Ljubljani 1888. Založila c. kr. kmetijska družba. Natisnili J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani. Stane 1 gld., za ude c. kr. kmetijske družbe Kranjske in za gg. učitelje vseh slovenskih šol pa le 75 kr. (Po pošti 10 kr. več.) Gosp. izdajatelj nam je vse prelepo gradivo v tej knjigi razvrstil v pet oddelkov, namreč tã je: I. Splošni del. I. Splošnje opómnje. II. Razdelitev šolskega vrta. III. Vrtna ograja in pota. IV. Zboljševanje zemlje. V. Za obdelovanje vrta potrebno orodje in gradivo. II. Sadjarstvo. I. Splošnje opómnje o sadjarstvu na šolskem vrtu. II. Vzgoja sadnega drevja. III. Gojenje sadnega drevja na stalnem mestu. III. Vinarstvo. IV. Zelenjedarstvo. I. Splošno zelenjadarstvo. II. Posebno zelenjadarstvo. V. Lepotično vrtnarstvo. I. Splošni del lepotičnega vrtnarstva. II. Vzgoja lepotičnih rastlin. Željno smo, posebno ljudski učitelji, užé pričakovali knjige, ki nam kaže, kako se sè šolskim vrtom pospešuje umno kmetijstvo in kako se po tej poti mladina napeljuje k redu in varčnosti — k podlogi gospodarskega napredka. Res zlata vredna je ta knjiga, ki je tudi po vnanje krasno opravljena. Tisk je lep in čist, podobe so krasne, jezik je gladek in zanimiv. Vsaka učiteljska knjižnica in tudi vsak učitelj posebej in sploh zavedni kmetovalci naj kupujejo to prelepo in prekoristno knjigo ter naj jo širijo mej našim národom.

— „**Katalog des k. k. Schulbücher-Verlages in Wien**“ prišel je na svetlo dné 1. julija 1888. l., in našteva vse knjige, samoučila, tiskovine i. dr., kar jih ima v zalógi v raznih jezikih avstr. cesarstva za ljudske, meščanske in gimnazijske šole.

— „**Šolske pesmi**“, nabral in izdal Gabrijel Majcen. Druga stopaja. (Na podlogi Drugega Berila). Cena 20 kr. Maribor. Založil Th. Kaltenbrunner, 1888. Ta zbirka obsega 48 lepih, naši mladini prav primernih pesem. Priporočamo jo šolski mladini, učiteljem in sploh slovenskim pevcem in pevkam.

— „**Jos. Stritarja zbranih spisov**“ je užé 53. snopič na svetlem.

Šolska letina.

Gimnazije Ljubljanske letno izveštje ima na prvi strani obširni spis »Nicodemus Frisohlius Entwurf einer Laibacher Schulordnung aus dem Jahre 1582«, ki ga je spisal in kritično pojasnil g. prof. Julij Wallner. Za zgodovino šolstva Ljubljanskega in za reformacijsko dobo bode ta spis ugoden vir. — Mej šolskimi vestmi opazujemo, da je na gimnaziji Ljubljanski obligatne predmete poučevalo 31, neobligatne predmete pa 5 učnih sil. — Dijakov bilo je začetkom šolskega leta 834, koncem leta 770, na spodnji gimnaziji imel je vsak razred po tri paralelke, peti, šesti in sedmi razred pa po dve paralelki. Po národnosti bilo je mej gimnazijci 650 Slovencev, 112 Nemcev, 5 Italijanov, 3 Hrvati, rodóm bili so večinoma iz Kranjske, gledé veroizpovedanja razen jednega, vsi katoliki. Odličnjakov bilo je 95, prvi red jih je dobilo 460, 103 imajo ponavljalni izpit. Učnine plačali so vsi gimnazijci 13.290 gld., od te vsote spada na prvi razred 5250 gld., katera številka glasno trobenta, kako drag je korak v hram modric. Dijaki imeli so 128 štipendij v kupnem znesku 11.512 gld. 17 kr. Podporno društvo imelo je 599 gld. 75 kr. dohodkov, 531 gld. 76 kr. pa izdatkov, premoženje narastlo je na 8025 gld. v obligacijah, 67 gld. 99 kr. v gotovini. Razen tega ima društvo mnogo knjig, atlantov in slovarjev. Vzprejemnine in drugih pristojbin plačalo se je 1270 gld. 50 kr.

— Zgornje realke Ljubljanske letno izveštje ima na prvem mestu g. profesorja A. Raiča 66 str. obsežni spis »Stapleton. Neznanege prelagutelja evangelija preložena po Stapletonu v XVII. veku«. Lansko leto bilo so natisnena evangelija, letos podaje nam g. pisatelj slovniško razlago. Šolskemu izveštju povzamemo, da je na realki poučevalo 18 učnih sil. Koncem leta bilo je na realki 254 dijakov (117 Nemcev, 113 Slovencev, 2 Hrvata, 1 Čeh, 21 Italijanov), izmej katerih je bilo 8 odličnjakov. 177 dobili so prvi red, 40 jih pa sme ponavljati izpit. Učnine plačali so realci 2820 gld. vzprejemnine 174 gld. 30 kr., za učila 1100 gld., za knjižnico 146 gld. 40 kr. Stipendistov bilo je 14, vse štipendije iznašale so 1009 gld. 14 kr. Podporno društvo imelo je 532 gld. 15 kr. dohodkov in ústevíš ostalo gotovino (8 gld. 60 kr.) onoliko izdatkov.

— Novomeške gimnazije program ima na prvem mestu obširno razpravo: »Die Entdeckung des Hypnotismus und der mit demselben verwandten Zustände und der sogenannte animalische oder Lebensmagnetismus«. Von Anton Derganc. Šolskemu izveštju povzamemo, da je na gimnaziji poučevalo 14 profesorjev, število dijakov pa narastlo na 170 (lani 147). Po národnosti je 161 Slovencev, 8 Nemcev, 1 Čeh, po veroizpovedanji vsi katoliki. Odličnjakov bilo

je 22, prvi red dobilo jih je 107, 19 dovoljen je ponavljalni izpit. Šolnine plačali so dijaki 2332 gld. 50 kr., vzprejemnine in drugih pristojbin 327 gld. 90 kr., stipendij pa uživali 15 v skupnem znesku 1609 gld. 82 kr. Dijasko podporno društvo imelo je 1093 gld. 97 kr. dohodkov, 683 gld. 23 kr. izdatkov, torej je v blagajnici ostalo 410 gld. 74 kr. Podpornega društva premoženje iznaša 3690 gld. Učila so se po nakupu in po darilih znatno pomnožila. Zrelostni izpit delalo je vseh 22 abiturijentov, spričevalo zrelosti pa dobilo 18, dočim smeta dva izpit iz jednega predmeta ponavljati, 2 pa čez leto dnij.

— Poročilo I. mestne peterorazredne deske ljudske šole v Ljubljani. Začetkom leta bilo je vpisanih 524 učencev, mej njimi 513 Slovencev, 1 Čeh, 10 Nemcev. Koncem leta ostalo je 487 učencev, od katerih je bilo 381 za višji razred sposobnih. V pripravljavnici za obrtniško šolo bilo je posebe 164, oziroma koncem leta 126 učencev. Poučevali so na tej šoli gg. Janez Smrekar (katehet), Josip Maier, Val. Kumer, Jos. Travnar, Andr. Praprotnik (voditelj), Maks Josin, Jak Furlan, Jos. Korošec, Ivan Belè.

D o p i s i

Iz Postojinskega okraja. Vabilo k izvanrednemu občnemu zboru učiteljskega društva za Postojinski kraj, katero bode zborovalo v 2. dan meseca avgusta t. l. v šolskem poslopju v St. Petru ob 4. uri popoldne. Vzpored: 1. Razgovor, kako bi društvo proslavljalo 40letnico cesarjevo. 2. Objavljanje novih društvenikov. 3. Volitev 5. delegatov za glavno skupščino »zaveze učiteljskih društev«. 4. Volitev odseka (5 udov) za ocenjevanje na novo izišlih knjig, spadajočih v pedagoško in kmetijsko stroko. 5. Določitev dneva in kraja prihodnjega občnega zborovanja. 6. Posamezni nasveti. Vsi p. n. g. g. društveniki se k temu zborovanju uljudno vabijo.

Mart. Zarnik,
predsednik.

Jos. Kostanjevec,
tajnik.

— V 4. dan julija t. l. zbrali smo se učitelji in učiteljice tega okraja v Senožečah k običajni učiteljski konferenciji. Skupščino počastili so tudi s svojo prisotnostjo č. g. g.: deželni poslanec Hinko Kavčič, Senožeški župnik J. Okorn, Košanski kaplan Fr. Krek in Trnovski kapelan P. Ogrin. Točno ob 10. uri dopoldne otvori g. predsednik zborovanje s prijaznim pozdravom na navzoče ter imenuje svojim namestnikom g. nadučitelja M. Zarnika. Zapisnikarjem bila sta voljena z vsklikom g. nadučitelj Kavčič in gspdc. učiteljica Perušek-ova. Iz temeljito sestavljenega poročila nadzornikovega smo posneli, da se učiteljstvo tega okraja resno trudi z vsemi močmi, da ustreza vsem terjatvam, ki jih stavijo šolske postave in oblastni je do nas. Gospod nadzornik pravi, da se kaže po vseh šolah prav povoljen uspeh in očividni napredek.

Gospod Štipko Jelenec imel je nalogo, da je poročal in praktično kazal uspešno uporabo Lavtarjevega računskega stroja. Poročevalec rešil je to nalogo prav dobro, kajti kritika, koje se je udeležilo mnogo učiteljstva, bila je prav ugodna in le mimogrede omenil je g. Al. Lavrenčič malenkostne nedostatkosti. Sklenilo se je, da tiste šole, ki nimajo stroja, naj si omislijo Lavtarjev računski stroj, na kojem se vsako število učencem mnogo bolj nazorno lahko pokaže, kakor pa na ruskem stroji.

Potem poročal je pisatelj teh vrstic o točki: »Slabo gmotno stanje učiteljevo opovira mu uspešno delovanje v šoli ter mu krati toli potrebno veljavo pri ljudstvu«. Ne bom se niti grajal, niti hvalil, ampak oceno prepuščam čast. bralcu in bralki, in ravno zato poslal sem svoj referat »Učit. Tovarišu«, da ga natisne.*)

V občno zadovoljnost rešila je gspdc. Ivanka Praprotnik-ova nalogo: »Učiteljev nagovor učencem o priliki 40letnice presvetlega cesarja«. Videlo se jej je, da je rojena učiteljica.

Na to sta poročala gg. predsednika Postojinske in Vipavske knjižnične komisije o stanju knjižnic, in potem sledila je volitev v bibliotечne komisijo in v stalni odbor. V knjižnično komisijo za Postojino bili so izvoljeni gg. Thuma, Josin in Dimnik; za Vipavo pa gg. Lavrenčič, Mežan in Leop. Punčuh. V stalni odbor bili so izbrani gg. Dimnik, Grossmann, Josin in Zarnik.

Gospod nadzornik se potem zahvali gg. poročevalcem, gspdc. poročevalki in vsem udom konferencije za trud, pazljivost in potrpežljivost in omenivši 40letnice našega cesarja zakliče »slavo« pravičnemu vladarju. Na to zadoni gromovita trikratna »slava«, in ves zbor zapoje z navdušenjem in s krepkim glasom cesarsko pesem.

— mn. —

*) Glej današnji list na str. 233!